

Súd: Okresný súd Veľký Krtíš
Spisová značka: 10T/74/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6220010229
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Šulgan
ECLI: ECLI:SK:OSVK:2022:6220010229.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Veľký Krtíš samosudcom JUDr. Jánom Šulganom na hlavnom pojednávaní konanom dňa 14. februára 2022 takto

rozhodol:

Obžalovaný Z. X. K. Š. Í. X., nar. XX. XX. XXXX v X., bytom S. XXX/XX, T. X., t.č. Ú. Ž.

je vinný, že

- v mesiaci marec 2015 vo T. X. vystupujúc ako sprostredkovateľ a pod zámienkou poskytnutia úveru vo výške 11.000 Eur zabezpečil podpísanie listín vlastníckami dvojizbového bytu č. X na Z.. poschodí na ul. Š., vchod č. XX, súpisné číslo XXX na parcele XXXX vo T. X., ktorý je zapísaný na LV č. XXXX, vo vlastníctve N. X., nar. XX. XX. XXXX a jej matky J. X., nar. XX. XX. XXXX, za života bytom T. X., Š. XXX/XX, ktorými bol tento byt prevedený do vlastníctva spoločnosti Khalifa s. r. o., so sídlom Kuzmányho 5, 97401 Banská Bystrica, pričom N. X. bola v tom čase v zlej finančnej situácii, z dôvodu exekučných konaní vedených proti nej, pričom mala finančné záväzky aj voči iným subjektom a z peňazí z poskytnutého úveru chcela svojich veriteľov uspokojiť, pričom spolu s matkou J. X. konali v presvedčení, že podpisujú úverovú zmluvu, v skutočnosti však došlo k podpisu kúpnej zmluvy zo dňa 18. 03. 2015 medzi predávajúcimi J. X. a N. X. a kupujúcim Khalifa s. r. o., kde po vyplatení kúpnej sumy spoločnosťou Khalifa s. r. o., Z. X. od N. X. vylákal sumu vo výške 2 000 Eur v hotovosti pod zámienkou, že ide o províziu za sprostredkovanie úveru, pričom vo vyplatenej sumy spoločnosťou Khalifa s. r. o. nešlo o úver, ale o kúpnu cenu za byt; Z. X. v snahe získať neoprávnený finančný prospech od mesiaca marec 2015 a následne v priebehu rokov 2015 a 2016 vo T. X. vystupujúc ako sprostredkovateľ pri poskytnutí úveru vo výške 19 000 Eur na spätné odkúpenie dvojizbového bytu č. X na Z.. poschodí na ul. Š., vchod č. XX, súpisné číslo XXX na parcele XXXX vo Veľkom Krtíši, ktorý je zapísaný na LV č. XXXX, vylákal od poškodených J. X. a N. X. pod zámienkou, že ide o poplatky na poskytnutie úveru v postupných čiastkach sumu vo výške 1 840 Eur v hotovosti, pričom žiadny úver nesprostredkoval, peniaze nevrátil, čím poškodeným J. X. nar. XX. XX. XXXX, za života bytom T. X., Š. XXX/XX, a N. X.W. nar. XX. XX. XXXX, toho času bytom D. D. Y. spôsobil celkom škodu vo výške 3 840 Eur,

t e d a

na škodu cudzieho majetku seba obohatil tým, že uviedol niekoho do omylu, a spôsobil tak na cudzom majetku väčšiu škodu a čin spáchal závažnejším spôsobom konania - využitím tiesne

čím spáchal

zločin: podvod podľa § 221 ods. 1, odsek 2, odsek 3 písmeno c) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. g) Tr. zák.

za to sa odsudzuje

podľa 221 ods. 3 Tr. zák. § 37 písm. h), § 38 ods. 2, 4 Tr. zák., § 39 ods. 1, ods. 3 písm. e) Tr. zák., podľa § 42 ods. 1 Tr. zák. na súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 18 (osemnásť) mesiacov nepodmienečne.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. sa pre výkon trestu zaraďuje do sústavu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. ruší výrok o treste uloženom rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 2T/48/2019-171 zo dňa 4. 11. 2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 5To 123/2020 zo dňa 6. 7. 2021, ktorým bol obžalovaný uznaný vinným z prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1 Tr. zák. a bol mu uložený trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov so zaradením do ústavu s min. stupňom stráženia ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúcej ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. ukladá obžalovanému povinnosť nahradiť poškodenej N. X., nar. XX. XX. XXXX, bytom D. X, D. Y. škodu vo výške 3 840 Eur.

o d ô v o d n e n i e :

Na obžalovaného Z. X. podal okresný prokurátor Okresnej prokuratúry Veľký Krtíš obžalobu pre zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, odsek 2, odsek 3 písmeno c) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. g) Tr. zák. na tom skutkovom základe ako je uvedené v obžalobe.

Obžalovaný Z. X. na hlavnom pojednávaní uviedol, že na začiatku roku 2015 ho oslovila poškodená na základe inzerátu. Chcela získať úver. Mala úver vo výške 3000 Eur a exekúciu. Chcela ich vyplatiť, vedela, že pre exekúciu v banke úver nezíska. Povedal jej, že existuje spoločnosť, ktorá odkúpi jej byt, v byte môže bývať a po čase ho späťne odkúpiť. O byt ju pripraviť nechcel, neklamal a nezavádzal ju. On jej odovzdal kontakt na matku, ktorá sa zaoberá poskytovaním úverov. Pri podpise kúpnej zmluvy nebol. K notárke ju asi doviezla matka. Keď poškodená podpísala zmluvu, dostala peniaze. Matka mu telefonovala, že ide odvieť matku poškodenej a aby prišiel pred VUB pre províziu. Poškodená mu vyplatila províziu vo výške 2 000 Eur. Z provízie si ponechal 300 Eur, zostatok odovzdal matke. O výšku provízie sa nestaral, tú si matka dohodla sama. Druhýkrát mu volala, keď chcela úver na spätný odkup. Zlom nastal v roku 2017, keď mala spoločnosti Khalifa, s.r.o. doplatiť 2 000 Eur, požičala si od príbuzných a nevrátila. Poškodená chcela, aby si on s manželkou vzal úver na odkúpenie jej bytu, že im to bude splácať. Nemohli jej vyhovieť, pretože vtedy sami žiadali o hypotéku. On sám jej 8x požičal peniaze, spolu to bolo 860 Eur.

Poškodená N. X. na hlavnom pojednávaní uviedla, že pre obžalovaného prišla o byt aj o peniaze. Mala dlh, chcela ho vyplatiť, v banke úver nedostala. Našla inzerát, muž jej povedal, že vie pomôcť. Stretli sa v hoteli Dolina, predstavil sa ako X., nepoznala som ho a povedal, že jeho matka poskytuje úvery. K notárke ju aj jej matku odviezol on. Podpísala papiere, posledný bol nepodpísaný, chcela si to doma v pokoji prečítať. Od notárky ich viezla matka obžalovaného. S jeho matkou sa nerozprávala, dala im prečítať papiere a zaplatila všetky poplatky. Konateľ spoločnosti pri podpise nevidela. Keď odviezla matku do bytu, išla s obžalovaným do banky. Po odrátaní dlhu jej z poskytnutých peňazí ostalo 9 000 Eur. Vyplatila obžalovanému províziu 2000 Eur, Až po mesiaci, keď prišiel list z katastra, zistila, že nešlo o úver, ale kúpnu zmluvu. V spoločnosti jej ponúkli spätný odkup za 17 000 Eur. Obžalovaný jej volal, že dlhuje firme z Popradu 2 000 Eur, Nebola si vedomá žiadneho dlhu, preto tam zavolať a zistila, že nič nedlhuje. Zo spoločnosti Khalifa jej po čase volali, že musí zaplatiť 2000 Eur, inak ju vystaňujú. Mala platiť 600 Eur mesačne, H.. Š. jej po čase priniesol novú nájomnú zmluvu na 200 Eur. Žiadnych 5000 Eur ani iné peniaze nedostala, H.. Š. jej dal v rýchlosti podpísať v Banskej Bystrici papier, až dodatočne zistila, čo podpísala. Obžalovaný mi sám ponúkol, že vybaví úver na spätný odkup. Manželka si vraj zoberie úver a z toho mi poskytne peniaze. Vylákal od nej cca 1 800 Eur na rôzne poplatky. Sľuboval to asi dva roky. Bola u neho v byte 2krát. Raz bola doma aj dcéra, manželku nevidela. Žiadne peniaze si od neho nepožičala. Do podpísania zmluvy s pani J. netelefonovala, len s ním.

Svedok R. U., konateľ spoločnosti Khalifa, s.r.o. uviedol, že v rámci podnikateľskej činnosti kúpil od poškodenej a jej matky byt a ponúkol im možnosť nájmu, kým si nevyriešia svoje problémy. Cez pani J. oznámil poškodenej ponuku. Pani J. zabezpečila podpis zmluvy na katastri. H.. Š. vypracoval zmluvu. Po čase sa poškodená ozvala, že cena je nízka. Súhlasil, 21. 4. 2015 sa stretli na terase hotela Dolina s poškodenou a vyplatil jej 5 000 Eur, bol pri tom H.. Š.. Pani J. vyplatil províziu, tú si dohodujú individuálne, bolo to pár stovák. Obžalovaného videl raz, pri rokovaniach sa jeho meno nevyskytlo. Nevie, či dostal províziu.

Svedkyňa T. J., matka obžalovaného, na hlavnom pojednávaní uviedla, že v roku 2015 ju kontaktovala poškodená. Dohodli sa na stretnutí, jedinou možnosťou bol predaj bytu a spätný odkup. H.. Š. preveril veci okolo bytu a vypracoval zmluvy. U notára im predložila zmluvy, aj pani pri podpísaní sa pýtala, či všetkému rozumie. Dohodli sa na provízií, vyplatila ju asi po podpise, okolnosti si nepamätá, nevie či jej ju vyplatil syn. Syn vystupoval ako tiper, z provízie niečo dostal. Do podpisu kúpnej zmluvy sa stretli asi 2-3 krát. Keď chcela úver navýšiť, dala jej kontakt na H.. Š..

Svedkyňa H. X., manželka obžalovaného, uviedla, že ju raz zastavila poškodená, predtým ju nepoznala, aby jej manžel vrátil peniaze. Po čase jej začali chodiť od nej SMS. Raz bola aj u nich a chcela, aby si zobrali úver. Oni si však potrebovali riešiť vlastné bývanie a úver by nedostala. V minulosti mala so spoločnosťou Khalifa negatívnu skúsenosť.

Súd ďalej vykonal dokazovanie oboznámením s písomnými dôkazmi tak, ako je uvedené v zápisniciach z hlavného pojednávania.

Súd vykonal dokazovanie v súlade s ustanovením § 2 ods. 12 Tr. por.. Dôkazy vyhodnotil jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach. Z vykonaného dokazovania považuje za preukázané, že obžalovaný sa dopustil skutku tak, ako je uvedené v obžalobe.

Obžalovaný je usvedčovaný predovšetkým výpoveďou poškodenej, ktorá až na malé nepresnosti vyplývajúce z plynutia času, vypovedala konzistentne počas prípravného konania ako aj hlavného pojednávania. Súd má jednoznačne preukázané, že dňa 18. 03. 2015 bola uzatvorená kúpna zmluva medzi poškodenou, jej matkou (predávajúcou) a Khalifa, s.r.o. (kupujúci), predmetom ktorej bol byt na ul. Š. vo T. X.. Z výpisu účtu kupujúceho vyplýva, že na účet predávajúcej bola prevedená suma 8 986 Eur. Pokiaľ obhajoba poukazuje na civilný vzťah v súvislosti s prevodom bytu, súd poukazuje, že predmetom konania nie sú okolnosti prevodu a obžalovaný nebol stíhaný za trestný čin podvodu pri predaji bytu, ako vyplýva aj z obžaloby. Predmetom konania je výlučne vylákanie sumy uvedenej v obžalobe. Obžalovaný nepopiera prevzatie provízie vo výške 2 000 Eur, ktorú v prevažnej miere odovzdal matke. Z výpovede poškodenej vyplýva, že províziu si nedohodla s pani J., ale si ju vypýtal priamo obžalovaný. Ako vyplývalo z dokazovania, poškodená sa s pani J. pred podpisom zmluvy nestretla. Vzhľadom k uvedenému zdravotnému stavu matky poškodenej (amputácia prstov na nohe) považuje súd za nepravdepodobné, že by k notárovi prišla sama peši. Pokiaľ obžalovaný udáva, že pôsobil len ako matkin tiper, súd podotýka, že nie je obvyklé, aby tiper požadoval províziu od žiadateľov o úver. Tiperov si platí obchodný zástupca sám z poskytnutých odmien. Taktiež je pravidlom, že odmenu obchodnému zástupcovi vypláca veriteľ, ktorý tieto výdavky zahrnie do výšky poskytnutého úveru. Tak tomu bolo aj v konkrétnom prípade, kedy konateľ spoločnosti Khalifa, s.r.o. uviedol, že pani J. províziu vyplatili. Skutočnosť, že provízia bola v réžii (či sa neskôr podelil s matkou nie je podstatné) obžalovaného svedčí aj fakt, že svedkyňa uviedla, že províziu jej poškodená vyplatila asi pri podpise, čo súd považuje za nelogické, pretože poškodená peniaze nemala, musela by si ich požičať. Peniaze získala až po podpise zmluvy.

Za nepravdepodobnú považuje súd aj skutočnosť, že svedkyňa viezla poškodené domov, nezmienila sa im o tom, že jej majú vyplatiť províziu, odišla preč a bezprostredne po tom žiada obžalovaný províziu pre matku. Tá podľa názoru súdu mala dostatok času, aby o svojom nároku poškodenú informovala. Aj z reakcie poškodenej bolo súdu zrejmé, že žiadosť o províziu v uvedenej výške od obžalovaného ju prekvapila. Pokiaľ by bola dohodnutá vopred, prekvapená by nebola. Dlhy poškodenej neboli tak vysoké, že by jej fakticky hrozil predaj bytu v exekúcií. Bola zamestnaná a na hradenie exekúcie sa dali realizovať zrážky zo mzdy. Poškodená rozhodne nebola v situácii, že by musela predávať byt a platiť drahý nájom s možnosťou spätného odkupu, ona len chcela konsolidovať záväzky, najmä vyplatiť exekúciu, aby sa vyhla problémom v minulosti. Splácanie úveru je výhodnejší postup ako splácanie exekúcie spolu s trovami. Súd považuje za preukázané, že obžalovaný udržiaval poškodenú v omyle, že jej bol poskytnutý úver a vyžiadal si províziu za poskytnutie tohto úveru vo výške 2 000 Eur v hotovosti, ktoré mu boli poškodenou vyplatené ihneď po ich vybratí

na pobočke VUB, a.s. vo T. X.. Na druhej strane, ale je nutné uviesť, že tomu napomohla svojou povrchnosťou aj samotná poškodená, ktorá podpisovala písomnosti bez toho, aby sa s nimi poriadne oboznámila. Nemožno preto konštatovať, že ju obžalovaný pripravil o byt. Svedkyňa J. v rámci svojich výpovedí stavila na taktiku „nepamätania si“. Zatajila aj skutočnosť, že odviezla poškodenú aj s matkou domov, čo potvrdil obžalovaný. Taktiež výpoveď svedkyne H. X. je účelová so snahou pomôcť manželovi. To, či u nich bola poškodená raz alebo dvakrát a či pri tom bola nie je podstatné, pretože priamo ku skutku sa vyjadriť nevie. Účelom výpovede bolo spochybníť osobu poškodenej. Neskôr keď poškodená zistila, že byt bol prevedený na iný subjekt a že nespláca úver, ale musí platiť nájomné za byt, vylákal od nej obžalovaný ďalšie peniaze pod zámienkou poplatkov za vybavenie ďalšieho úveru na spätné odkúpenie bytu. Postupne vylákal od poškodenej sumu 1 840 Eur, pričom úver nikdy nesprostredkoval. To, že obžalovaný konal najmä v druhom prípade, t.z. postupnom vylákaní sumy 1 840 Eur na vlastnú päsť, svedčí skutočnosť, že s údajným doplatením kúpnej ceny vo výške 5000 Eur nemal mať nič spoločné. Svedok U. uviedol, že pri rokovaníach sa meno X.X. nevyskytlo. Aj svedok H.. Š. v prípravnom konaní uviedol, že s obžalovaným vo veci nespolupracoval. Navyše poškodená uviedla, že menovaný jej odporučil podať na obžalovaného trestné oznámenie. Súd tak dospel k záveru, že obžalovaný sľúbil vybaviť úver na spätný odkup, vylákal od poškodenej finančné prostriedky pod zámienkou poplatkov, ktoré nepreukázal a v skutočnosti nič nevybavil. Súd poukazuje na kriminálnu minulosť odsúdeného, pričom sa oboznámil s dotknutými odsudzujúcimi rozhodnutiami konštatuje, že v opise skutkov sa vyskytujú známe mená a skutky vykazujú aj rovnaký spôsob spáchania skutku - modus operandi (najmä rozhodnutie OS Prievidza), čo samo osebe nie je dôkazom viny, avšak výrazným spôsobom dopĺňa celkový profil obžalovaného. Na vinu obžalovaného nepriamo poukazuje aj jeho neúspešný pokus vylákať od poškodenej peniaze na úhradu neexistujúceho dlhu u firmy z Popradu. Súd síce konštatoval, že poškodená nemusela svoju situáciu riešiť predajom, avšak má preukázanú existenciu dlhu, rovnako ako následnú exekúciu vyplývajúcu z pôžičky od známych, ktorá vyplynula z existujúcej situácie s prispením obžalovaného, pričom vystaňovaním jej hrozil až nový majiteľ bytu. Za tohto stavu súd konštatuje, že poškodená bola v stave finančnej a psychickej tiesne. Z vykonaného dokazovania má súd preukázané, že obžalovaný od poškodenej vylákal spolu sumu vo výške 3 840 Eur a na jej majetku sa obohatil tak, že poškodenú uviedol do omylu, spôsobil väčšiu škodu a čin spáchal závažnejším spôsobom konania, pričom využil tieseň poškodenej. Dopustil sa tak zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, odsek 2, odsek 3 písmeno c) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. g) Tr. zák.

Pokiaľ ide o trest, súd postupoval podľa § 34 s prihliadnutím na osobu páchatela, motív a pohnútku. Taktiež prihliadal aj na zásady individuálnej a generálnej prevencie. Obžalovaný sa ku skutku nepriznal. Z miesta bydliska je hodnotený všeobecne, jeho správanie však nebolo prerokované v priestupkovej komisii. Z evidencie priestupkov súd zistil, že sa dopustil viacerých priestupkov, najmä na úseku dopravy, na ktoré však súd neprihliadol. Prihliadol však na priestupok majetkovej povahy. Obžalovaný bol doposiaľ štyrikrát súdne trestaný, v prvých troch konaniach sa osvedčil, ale je nutné prihliadať na odsúdenie Okresného súdu Žiar nad Hronom 2T 48/2019 z 4. 11. 2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica 5To 123/2020 s právoplatnosťou 6. 7. 2021. Do úvahy tak prichádza uloženie súhrnného trestu. Súd nevzhladol žiadnu poľahčujúcu okolnosť a vzhliadol jednu priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. h) Tr. zák., keďže ukladal súhrnný trest. Súd ukladal trest podľa ustanovenia s prísnejšou sadzbou (zločin podvodu podľa § 221 odsek 3 Tr. zák.). Základná trestná sadzba je v rozpätí 3 až 10 rokov. Pri prevahe priťažujúcich okolností (1:0) dochádza k modifikácii spodnej hranice trestnej sadzby zvýšením o jednu tretinu ($10 \cdot \frac{1}{3} = 7$ rokov = 84 mesiacov/ $3=28$), t.z. o 28 mesiacov. Súd tak mohol uložiť trest v rozpätí 5 rokov a 4 mesiace až 10 rokov. Vzhľadom na odstup času (skutok z roku 2015, trestné oznámenie 2018, obžaloba 2020), na ktorom obžalovaný nenesie vinu a uplatnení zásady, že vec má byť prejednaná v primeranej lehote, súd mimoriadne znížil trest pod spodnú hranicu trestnej sadzby a uložil súhrny trest vo výmere 18 mesiacov nepodmienečne. Obžalovaného zaradil do ústavu s minimálnym stupňom strázenia, pretože pre d skutkom nebol vo výkone trestu. Zároveň podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. zrušil výrok o treste uloženom rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 2T/48/2019-171 zo dňa 4. 11. 2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 5To 123/2020 zo dňa 6. 7. 2021 tak ako je uvedené vo výroku rozhodnutia. Keďže súd mal preukázanú výšku škody spolu s príčinnou súvislosťou obžalovaného, uložil mu podľa § 287 ods. 1 Tr. por. povinnosť nahradiť poškodenej N.Á. X., škodu vo výške 3 840 Eur.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie a to v lehote 15 dní od oznámenia rozsudku na Krajský súd v Banskej Bystrici cestou podpísaného súdu. Oznámením rozsudku je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba rozsudok doručiť, v prípade neprítomnosti takej osoby oznámením je až doručenie rozsudku.

Odvolanie môžu podať:

- obžalovaný pre nesprávnosť výroku, ktorý sa ho priamo týka (§ 307 ods. 1 písm. b), a to len vo svoj prospech (§ 308 ods. 2),
- príbuzný obžalovaného v priamom rade (súrodenec, osvojiteľ, osvojenec, manžel, druh - pre nesprávnosť výroku, ktorý sa priamo týka obžalovaného), a to len v jeho prospech (§ 308 ods. 2),
- zákonný zástupca obžalovaného, opatrovník obžalovaného a obhajca pre nesprávnosť výroku, ktorý sa priamo týka obžalovaného, a to len v jeho prospech. Ak je obžalovaný pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo ak je jeho spôsobilosť na právne úkony obmedzená, môžu podať odvolanie v prospech obžalovaného i proti jeho vôli (§ 308 ods. 2),
- štátny orgán starostlivosti o mládež pre nesprávnosť výroku, ktorý sa priamo týka mladistvého obžalovaného, a to len v jeho prospech i proti jeho vôli (§ 345 ods. 1),
- poškodený, ktorý uplatnil nárok na náhradu škody pre nesprávnosť výroku o náhrade škody (§ 307 ods. 1 písm. c), a to v neprospech obžalovaného (§ 308 ods. 1),
- zúčastnená osoba pre nesprávnosť výroku o zhabaní veci (§ 307 ods. 1 písm. d/ resp. § 45 ods. 1).